

GODE GENVEJE

ISLANDS
FORMANDSKAB
2019

Nordisk
Ministerråd

Gode Genveje

Program for Islands formandskab for Nordisk Ministerråd 2019

ANP 2018:826

ISBN 978-92-893-5859-0 (PRINT)

ISBN 978-92-893-5860-6 (PDF)

ISBN 978-92-893-5861-3 (EPUB)

<http://dx.doi.org/10.6027/ANP2018-826>

© Nordisk Ministerråd 2018

Layout: Louise Jeppesen

Omslagsfoto: unsplash.com

Tryk: Rosendahls og 07 Media AS

Printed in Denmark and Norway

Islands formandskab for Nordisk Ministerråd i 2019 er et grønt formandskab.

Det nordiske samarbejde

Det nordiske samarbejde er en af verdens mest omfattende regionale samarbejdsformer. Samarbejdet omfatter Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige samt Færøerne, Grønland og Åland.

Det nordiske samarbejde er både politisk, økonomisk og kulturelt forankret, og er en vigtig medspiller i det europæiske og internationale samarbejde. Det nordiske fællesskab arbejder for et stærkt Norden i et stærkt Europa.

Det nordiske samarbejde ønsker at styrke nordiske og regionale interesser og værdier i en global omverden. Fælles værdier landene imellem er med til at styrke Nordens position som en af verdens mest innovative og konkurrencedygtige regioner.

Nordisk Ministerråd

Nordens Hus

Ved Stranden 18

DK-1061 København K

www.norden.org

Download og bestil nordiske publikationer: www.norden.org/nordpub

PROGRAM FOR ISLANDS FORMANDSKAB FOR NORDISK MINISTERRÅD 2019

Indhold

- 4 En hilsen fra statsministeren og ministeren for nordisk samarbejde
- 9 Unge i Norden
- 13 Bæredygtig turisme i nord
- 17 Havet – blå vækst i nord
- 23 Norden har en stærk stemme

En hilsen fra statsministeren og ministeren for nordisk samarbejde

***mens genveje går
til den gode ven,
hvis hus dog findes fjernere***

*Hávamál, Den højes tale,
Codex Regius, oversat af
Jesper Lauridsen*

***en til góðs vinar
liggja gagnvegir,
þótt hann sé firr farinn***

*Hávamál, Konungsbók
Eddukvæða*

Genvej, substantiv, fælleskøn
mere direkte og derfor kortere
vej til et sted

Den Danske Ordbog

Statsminister
Katrín Jakobsdóttir

Samarbejdsminister
Sigurður Ingi Jóhannsson

Overskriften for Islands formandskab for Nordisk Ministerråd i 2019 har vi hentet fra Hávamál, vikingernes snart 1000 år gamle eddadigtning. Denne fælles kulturarv indeholder en dybsindig vejledning til et ærbart liv og et godt forhold mellem mennesker. Mens digteren fordømmer grådighed, falskhed og umådehold, priser han ordholdenhed, flid og ikke mindst venskab.

Digtene i Hávamál fortæller os, at der altid findes en kort vej – *genvej* – til en god ven.

Således ligger der sandelig genveje mellem de nordiske lande, mellem Reykjavik og Helsinki, Oslo og Nuuk, Torshavn og Stockholm, København og Mariehamn. Nordboere kan nærmest uhindret bevæge sig over landegrænser for at studere, arbejde eller etablere virksomheder. Vi er kærkomne gæster hos hinanden, og denne mobilitet gør Norden til den mest integrerede region i verden, som besidder en stor økonomisk styrke og social kapital.

Vores genveje er ikke blot interne, men rækker også ud i verden. Nordens fælles profilering i Nordamerika, Asien og andre steder har vist, at de nordiske lande i fællesskab kan opnå bedre resultater end hvert land for sig. Norden er et fantastisk varemærke, hvad enten det handler om fisk eller

lam, computersoftware eller arkitektur, tv-serier på nettet eller musik på Spotify. Norden er udadvendt og åben overfor internationale kontakter, vi samarbejder i Europa og ønsker fortsat dialog og samarbejde med flere lande i verden om løsninger på globale udfordringer.

Sidst, men ikke mindst, ligger genvejene i den digitale verden. Fremtidens motorveje er digitale, og hurtige internetforbindelser gør, at hele verden kan rummes i en smartphone. På nettet kan man drive handel og innovation, fremme uddannelse og kultur samt velfærd og velstand. Den teknologiske revolution skaber uendelige muligheder, ikke mindst for tyndt befolkede områder og små lokalsamfund. Det er vores opgave at bygge fundamentet for den digitale infrastruktur, og Norden bør stå i spidsen for omstillingen til 5G.

I Islands formandskabsprogram sætter vi fokus på de unge i Norden – den generation, som blev født omkring årtusindskiftet og nu tager de første skridt ud i voksenlivet. Vi vil lytte til de unge og lancere projekter, som fremmer uddannelse, kultur og sundhed.

For det andet vil formandskabet gennemføre projekter, der omhandler bæredygtig turisme, hvor samtlige nordiske lande står overfor lignende udfor-

dringer. Vi må skabe en balance mellem vækst og beskyttelse, og vi må tage godt imod vores gæster, samtidig med at vi står vagt om vores sårbare natur.

Det tredje fokuspunkt i Islands formandskab er havet og den blå bio-økonomi. Havet forbinder de nordiske lande, samtidigt med at det skaber arbejde og værdier. Havet er også vigtigt i et miljømæssigt perspektiv, og der lanceres et omfattende samarbejde om rensning og beskyttelse af havet, ikke mindst mod plastforurening.

Større opmærksomhed rettes mod Nordatlantens anliggender, et område der er en vigtig del af Norden ligesom Østersøen, Barentshavet og Arktis. Vi vil søge synergieffekter i forhold til Islands formandskab i Arktisk Råd i perioden 2019–2021.

Ligestilling bliver integreret i formandskabsprojekterne, herunder initiativer knyttet til #metoo-revolutionen med henblik på at stoppe vold mod kvinder og seksuel chikane. For første gang bliver FN's verdensmål for bæredygtig udvikling bevidst integreret i et formandskabsprogram for Nordisk Ministerråd. Norden er førende i opfølgningen af verdensmålene, hvor man længe har lagt vægt på ligestilling og lighed, miljø og klima, udviklings-samarbejde og fredelig konfliktløsning.

Et gammelt ordsprog om venskab siger, at en ven er den, der siger sin ærlige mening. Det er aktuelle ord i en tid, hvor splittelse, ekstremisme og autoritære tendenser ser ud til at have vind i sejlene mange steder i verden. Ordsproget minder os om, at Norden fortsat må være en stærk stemme for fred, menneskerettigheder og humanitet baseret på folkeretten og internationale institutioner.

Intet af dette kan tages for givet. Ikke engang det nordiske samarbejde. Et samarbejde som udspringer af de nordiske landes fælles beslutning om, at dialog, respekt og venskab er de vigtigste søjler i et regionalt samarbejde. Og at stærk velfærd ikke står i modsætning til, men snarere er forudsætningen for, et dynamisk erhvervsliv. Om at det er bedre at bygge broer end mure, at mangfoldigheden er mere en styrke end en svaghed, og at man bør værne om demokratiet og retsstaten, både lokalt og globalt.

Vi glæder os til et fortsat dynamisk nordisk samarbejde i 2019 – vi ses i Island.

Foto: unsplash.com

Foto: GlobalGoals.org

Foto: Scampix Ritzau

UNGE I NORDEN

I løbet af Islands formandskabsperiode i 2019 er de årgange, der er født omkring årtusindskiftet, ved at blive færdige med deres ungdomsuddannelser, hvorefter de enten læser videre på universitetet eller træder ind på arbejdsmarkedet, flytter hjemmefra og bliver aktive samfundsborgere. Fremtiden er deres. Under det islandske formandskab vil vi sætte fokus på de unge i formandskabsprojekter inden for uddannelse, kultur og sundhed, hvor der lægges vægt på aktiv medvirken og dialog med de unges repræsentanter.

Nordisk Ministerråds vision er, at Norden skal være det bedste sted i verden for børn og unge. Det er en vigtig opgave og giver samtidig mulighed for at give børn og unge mere plads til at vokse og udvikle sig som aktive personer. I strategien for det nordiske kultursamarbejde 2013-2020 lægges der særlig vægt på *Det unge Norden*, hvor formålet er, at børn og unge skaber, deltager i og har indflydelse på kunst og kultur.

FN's verdensmål for bæredygtig udvikling er en ledestjerne i Islands formandskabsprogram, hvor netop ungdommen er en nøglespiller i implementeringen af verdensmålene. For at dette skal være muligt, må de unge opfordres til en aktiv medvirken i samfundet, og man bør skabe forudsætninger for, at de

kan deltage i vigtige beslutninger. Det gør dem delagtige i det samfund, som tilhører os alle.

Uddannelsesinstitutioner spiller en vigtig rolle i opfølgningen på verdensmålene. Uddannelse udstyrer unge mennesker med kompetencer og kundskaber, for at de kan øge deres egen aktive deltagelse i samfundet og udviklingen af dette.

Norden har modtaget grupper af unge og børn, som har brug for at starte et nyt liv i et nyt land. Det er en stor udfordring at sikre, at de nyankomne trives, og at de føler, at de bidrager til de nordiske samfund. Der skal arbejdes målrettet mod udenforskab og marginalisering af disse grupper.

Projektet Unge i Norden er tredelt i lighed med Islands øvrige formandskabsprojekter, hvor alle tre dele har det til fælles at børn og unge står i spidsen. Særligt fokus rettes mod ligestilling, mobilitet og profilering.

Projektet om **uddannelse til alle** har som formål, at Norden skal være førende, når det gælder implementering af FN's verdensmål 4, med særlig vægt på delmål 4.7. Det omfatter samtlige skoletrin og handler om, at uddannelsessystemet skal forsynes med førsterangs tjenester og støtte, og at alle menne-

sker får mulighed for varierede studier og jobs. For at styrke det demokratiske samfund må man skabe basis for en aktiv medvirken på samtlige skoletrin og give børn og unge den relevante forberedelse og varierede muligheder for videre studier og arbejde. Projektet er tredelt og består af en fællesnordisk kortlægning af implementeringen af delmål 4.7, de unges dialog om målet og et undervisningsmateriale med fremtidige kvalitetsindikatorer for implementeringen.

Platform GÁTT er et forum, som kobler nogle af Nordens førende kulturfestivaler sammen i projekter, som har til formål at give unge kunstnere i regionen muligheder for at danne indbyrdes netværk og promovere deres kunst. En hurtig international udvikling og stadig flere borgere med en anden kulturel baggrund kræver en omstilling af det nordiske samarbejde, der opfordrer til integration samtidig med at skabe muligheder for kulturel nyskabelse. Det er vigtigt at styrke og udvikle kunst- og kulturlivet i Norden ved at fremme innovation og netværk mellem unge kunstnere, men også deres tilknytning til de nordiske kulturfestivaler og kunstarrangementer.

Barnets første tusind dage dækker perioden fra graviditeten indtil barnet fylder to år. En vigtig periode, hvor barnets personlighed udvikles, og påvirker personens psykiske sundhed senere i livet såvel som i teenageårene. Målet med projektet er at finde de bedste måder til at styrke den psykiske sundhed og trivsel i livets første år, således at alle børn i Norden får den bedst mulige start på livet. De nuværende forhold skal analyseres og gode metoder indsamles i forhold til mødre-nes psykiske helbred under graviditeten, styrkelse af de emotionelle bånd mellem børn og forældre, tidlig indgriben overfor risikofaktorer i spædbørns og unge børns liv og de mindste børns trivsel i vuggestuen.

Foto: unsplash.com

Foto: GlobalInfo photo

Foto: unsplash.com

BÆREDYGTIG TURISME I NORD

Nordens natur kendetegnes af biologisk og geologisk mangfoldighed, og der er stor forskel på natur og landskab mellem nord og syd og fra øst til vest. Storbyer og tætbebyggede områder kendetegner de sydlige og østlige dele af regionen, mens man i nord og vest finder sart natur, store ødemarker, tyndt befolkede egne og uendelige strækninger. Friluftsliv og naturoplevelser, kombineret med en tradition for gæstfrihed, er integreret i nordboernes identitet og kultur. Norden har mange berømte vartegn og naturperler, og landene er populære rejsedestinationer af mange årsager. De sidste årtiers urbanisering har øget behovet og interessen for unikke naturoplevelser. Samtidigt rejser stadig flere rundt i verden, og selv om mange søger mod eftertragtede destinationer, er der stadig flere som ønsker at nyde naturen langt væk fra alfarvej.

Turismen i Norden er vokset støt de seneste år. Samspillet mellem natur, kultur og historie, samt investeringer i infrastrukturen og øget viden, har skabt gode vilkår for vækst i turistbranchen. Det stadigt stigende antal rejsende indebærer mange nye udfordringer. Øget pres på en sart natur, behovet for investeringer i en bedre infrastruktur samt turisternes sikkerhed til søs og til lands er eksempler på de store, fælles udfordringer for staten og kom-

munerne, såvel som for virksomhederne i turistbranchen og befolkningen.

Det er vigtigt, at de nordiske lande udveksler erfaringer og løsninger for at kunne fange den gevinst, der gemmer sig i turismens stærke vækst, herunder øgede beskæftigelsesmuligheder i de tyndt befolkede områder. Det er Nordens fælles mål at værne om naturens og samfundets kvaliteter, som udgør fundamentet for turismen i nord, og således styrke branchens position og konkurrenceevne. For mange turister på et lille område kan skade både miljø og natur, samtidig med at gæsterne får et negativt indtryk. Det ønsker vi ikke.

Prioriteringen sætter fokus på samarbejde mellem de nordiske lande om balancen mellem vækst og beskyttelse ved udviklingen af bæredygtig turisme. Der satses på at skabe et overblik over landenes fælles udfordringer og politik på dette område. Øget vægt på naturbeskyttelse, bæredygtighed, innovation og turistbranchens samfundsansvar vil på længere sigt styrke branchen, give lokalbefolkningen mulighed for en aktiv medvirken og bidrage til lokalbefolkningens positive indstilling til turismen. De største udfordringer og muligheder, som er forbundet med den voksende turisme i de nordlige egne, bliver analyseret. Fokus er på samtlige nordiske landes medvirken med henblik på at opnå

optimale synergieffekter i landenes samarbejde.

Formandskabsprojekterne inden for bæredygtig turisme i de nordlige egne handler om **turisme og naturbeskyttelse** med fokus på naturbeskyttelse, klima, design og infrastrukturens kvalitet, ikke mindst ud fra gæsternes oplevelser, **digitalisering af turistbranchen** for at øge bæredygtighed og konkurrenceevne og **lokal mad** i den nordiske turistbranche, baseret på madtraditioner og madkultur, samt innovation inspireret af det ny nordiske køkken. Der lægges vægt på at præsentere unge mennesker for de muligheder, som bæredygtig turisme indebærer.

Der sættes på at mobilisere unge entreprenører for at udvikle nye løsninger på konkrete udfordringer, som er forbundet med fokus på bæredygtig turisme i et samarbejde med det nordiske innovationsmiljø og Nordic Innovation.

Projektet om **turisme og naturbeskyttelse** har til formål at skabe viden og formidle erfaringer fra forholdet mellem turisme, nationalparker og andre beskyttede naturområder i Norden, især i de nordlige egne. Man vil se på udformning af strategier, organisering af massestyring, informationsformidling til turister, udbygning af infrastrukturen, herunder omstilling til vedvarende

Foto: unisplash.com

Foto: Jákupsson for Nordic Innovation

energi i transportsektoren, certificering, drift og øvrig tilrettelæggelse af nationalparker.

Digitalisering af turistbranchen har til formål at udruste små turistvirksomheder til at udnytte den digitale teknologis muligheder i den daglige drift og markedsføring. Der udarbejdes en behovsanalyse af små virksomheders viden og kapacitet til at benytte sig af digitalisering, for eksempel til at kontrollere antallet af turister på konkrete områder. Eksempler fra de nordiske lande om vellykket anvendelse af digital teknologi i turistbranchen udnyttes til at sprede viden om best practices.

Lokal mad i turistbranchen handler om at forberede turismeerhvervet på de ændringer, som forventes inden for fødevarerproduktion i Norden på grund af klimaændringerne, ændringer i turisternes forbrugeradfærd og gæsternes forventninger til lokale fødevarer. Projektet vil undersøge, hvordan øget fokus på lokale fødevarers kvalitet og diversitet, samtidig med innovation inden for fødevarerproduktionen, kan bidrage til en bæredygtig udnyttelse af madressourcerne, nye arbejdspladser og værdiskabelse i lokalsamfundet.

Foto: unsplosh.com

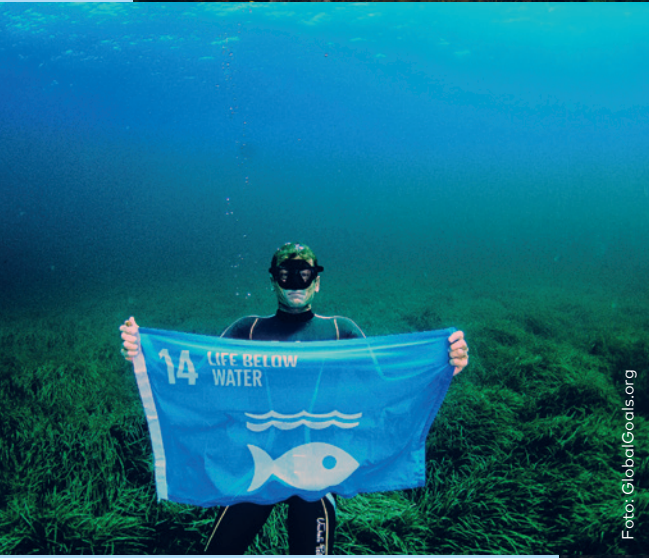

Foto: GlobalGoals.org

Foto: unsplosh.com

HAVET – BLÅ VÆKST I NORD

Havet har forbundet de nordiske lande med hinanden i tidens løb. Havet er hovedvejen for mennesker og ideer, et transportnet for varer og tjenester og en bæredygtig kilde til velfærd og værdier. Havets betydning er uomtvistelig for kultur, handel og hele Nordens natur. Nogle nordiske lande er afhængige af havets ressourcer, hvor sunde havområder er forudsætningen for deres velstand. Havets, havressourcernes og økosystemernes bæredygtighed er en uadskillelig del af vores identitet.

Bæredygtig udnyttelse og beskyttelse af havets levende ressourcer har igennem lang tid været et fælles mål for Norden i international sammenhæng. Island og Norge deltog aktivt i udviklingen af søretten og udarbejdelsen af internationale regler for fiskeri. Sverige har stået i spidsen ved opfølgningen på verdensmål 14, der handler om havet, med god støtte fra de øvrige nordiske lande. Danmark, Sverige og Finland har ihærdigt taget initiativer til og støttet op om udformning af politik og indsatser for at mindske forurening og opbygge et dynamisk og bæredygtigt økosystem i Østersøen. Grønland, Færøerne og Åland er øsamfund, hvor alle mennesker bor tæt på havet, mærker det til hverdag og forstår, hvor vigtigt det er.

Island baserer sit fokus på "Havet – blå vækst i Norden" på den lederposition, som Norden har påtaget sig inden for området, nationalt, regionalt og globalt. Der tages også udgangspunkt i de enkelte ministerråds strategier og det nordiske samarbejde generelt om bæredygtig udnyttelse og beskyttelse af havets ressourcer, heriblandt i forhold til plast og bioøkonomi. Sidst, men ikke mindst, følges op på forrige formandskabers, Danmarks, Finlands, Norges og Sveriges, prioriteringer af havets ressourcer.

De fleste udfordringer, der vedrører nordiske havområder, bliver kun løst i et samarbejde på tværs af landegrænser. Forurening kender ingen landegrænser – derfor er en bæredygtig udnyttelse af ressourcerne genstand for samarbejde. Fokus på havet fører til tre projekter som det islandske formandskab vil prioritere. Projekterne afspejler aktuelle nordiske og globale udfordringer og vedrører merværdiprincippet i nordisk samarbejde.

De tre projekter handler henholdsvis om havne som centrum for innovation og energiomstilling, **NordMar Havne**, om løsninger i forhold til plast som truer havets økosystemer og vores økonomi, **NordMar Plast**, og om de muligheder, der er forbundet med en optimal udnyttelse af råstofferne og forædlingen af

Foto: Jákupsson for Nordic Innovation

havets ressourcer til stadig mere dyre-
bare varer, **NordMar Bioraff**.

Unge entreprenører vil blive mobiliseret
med henblik på at udvikle nye løsninger
på konkrete udfordringer, der vedrører
havet i et samarbejde med det nordiske
innovationsmiljø og Nordic Innovation.

NordMar Havne vil opbygge et samar-
bejde mellem nordatlantiske havne, her-
under vores vestlige naboer i Skotland,
Canada og USA, og vores østlige naboer
omkring Østersøen, hvor hensigten er at
identificere, hvor der er størst behov for
at fokusere inden for innovation. Som
et eksempel kan nævnes, at havne kan

spille en nøglerolle i energiomstillingen i
maritime aktiviteter ved at give adgang
til grøn energi. Havne bliver støttet som
områder, der forbinder forskning og
uddannelse, fiskeri og turisme, menne-
sker og virksomheder. Der arbejdes med
hvert fokuspunkt i et samarbejde med
interessenterne, herunder relevante
havne, kommuner, innovationsmiljøer,
offentlige institutioner og virksomheder.

NordMar Plast handler om bekæmpelse
af plastforureningen af havet, en af vor
tids største udfordringer. Der vil blandt
andet blive arbejdet med udviklingen
af fælles metoder til at måle omfanget
af plast i havmiljøet. Endvidere oplyses

Foto: unplash.com

Foto: unplash.com

befolkningen, især de unge, om den aktuelle udfordring, og der gennemføres arrangementer der fremmer den globale bevidsthed om plastens skadelige virkninger. Projektet gennemføres i et samarbejde mellem nordiske forskningsinstitutioner, hvor også civilsamfundet bliver involveret i arrangementerne.

NordMar Bioraff er en opfølgning på det nordiske strategiske program om bioøkonomi, der handler om en bæredygtig og mere effektiv brug af biologiske ressourcer og værdiskabelse af ressourcer, der enten slet ikke eller kun delvis udnyttes. Især vil man vurdere gennemførligheden og mulighederne for blå bioraffinaderier. Projektet bliver gennemført i et samarbejde mellem interessenter i de nordiske lande og Østersøregionen. Der fokuseres på at præsentere den blå bioøkonomis muligheder for befolkningen, især de unge.

Havet er ikke blot aktuelt i Norden, da havmiljøet har skabt fortjent international opmærksomhed her på det sidste. I overensstemmelse med Nordens lederskab i internationale fora vil Islands formandskab præsentere sin prioritering på havmiljøet til nordiske og internationale arrangementer i løbet af formandskabsåret, herunder Our Oceans-konferencen i Oslo i 2019. Derudover vil den årlige fællesnordiske udstilling i de nordiske ambassaders *Fælleshus* i Berlin i efteråret 2019 blive tilegnet havet.

Havet er et fælles prioriteringsområde under Islands formandskab i både Nordisk Ministerråd og i Arktisk Råd, som begynder i maj 2019. Prioriteringer og planer om arrangementer, analyser og evalueringer er blevet udarbejdet i et tæt samråd mellem de to formandskaber, og der arrangeres fælles arrangementer vedrørende havmiljøet.

Foto: momenti.lv

Foto: Karin Beate Njåsterud

Foto: unsplash.com

NORDEN HAR EN STÆRK STEMME

Der er turbulente tider internationalt. Internationale miljøspørgsmål, udviklingsamarbejde, udenrigshandel og sikkerhed er eksempler på de udfordringer, der krydser landegrænser og kræver et omfattende internationalt samarbejde. Til trods for de mange udfordringer har man opnået meget i bekæmpelsen af fattigdom og sult i verden. FN's verdensmål og Parisaftalen er vores vejvisere i forhold til bæredygtig udvikling og klimaspørgsmål og vidner samtidig om, at et målrettet internationalt samarbejde kan skabe resultater.

Samtidig vækker det stor bekymring, at ekstremistiske og protektionistiske kræfter har fået vind i sejlene. Det internationale regelværk, som bygger på folkeretten og internationale institutioner er under pres, mens man hævder den stærkes ret til at gennemtrumfe sin vilje, selv med magt. Overalt i verden hæves de stemmer, som tilsidesætter menneskerettigheder og lader hånt om demokratiets og retsstatens grundprincipper. Der er ikke lang vej til racisme og vold. Sporene skræmmer.

Når det forholder sig sådan internationalt, er det vigtigt at fremhæve de grundlæggende værdier. Norden har altid været blandt de lande, der har været fakkeltbærere for menneskerettigheder og et multilateralt internationalt samarbejde. Til trods for landenes og

befolkningernes beskedne størrelse har Norden haft en væsentlig indflydelse, og Norden har været med til at bane vejen for miljø-, freds- og nedrustningspolitik internationalt.

Den nordiske model er også et vigtigt forbillede. Vi lever i samfund, hvor et stærkt velfærdssystem og lighed ikke er modsætninger, men direkte forudsætninger for en dynamisk økonomi. De nordiske lande har også vist, at ligestilling ikke blot handler om retfærdighed, men også om en smart økonomisk politik. Nordisk Ministerråd har eksporteret nordiske løsninger på globale udfordringer, blandt andet inden for miljø og energi. Her har Norden en vigtig stemme.

De nordiske lande bør fortsat være fortalere for **fred og nedrustning** i internationale fora. Målet er en fredelig konfliktløsning, som er baseret på et internationalt samarbejde og folkeretten, og her kan Norden give et vigtigt bidrag. Norden samarbejder både formelt og uformelt i internationale fora, herunder mellem landenes ambassader og udenrigstjenester, hvilket er en klar fordel.

Islands formandskab i Nordisk Ministerråd lægger vægt på at de nordiske lande fortsat medvirker aktivt i det internationale miljøsamarbejde,

herunder **FN's klimatopmøde COP25**, og ved at støtte op om verdensmålene, for eksempel til **High Level Political Forum HLPF** og på **FN's generalforsamling UNGA**. Vi vil satse på, at de unge deltager i præsentationen af formandskabets prioriteringer og koblingen til verdensmålene.

Islands formandskab vil bidrage internationalt på ligestillingsområdet med aktiv medvirken på det 63. møde i **FN's Kvindekommission CSW** i New York og satser på lignende arrangementer i andre sammenhænge. En stor international konference om **#metoo**-revolutionen, og hvordan man kommer seksuel vold og chikane til livs, vil finde sted i Reykjavik i september 2019, hvor samtlige nordiske ligestillingsministre vil deltage. En nordisk konference om økonomisk empowerment og ligestilling på arbejdsmarkedet, samt en Barbershop event om mænd og ligestilling, vil finde sted på Færøerne midt i året.

Det er vigtigt, at unge mennesker tager aktivt del i opfølgningen på verdensmålene. Derfor ser Island frem til at blive vært for et dialogmøde mellem de unge og ekspertgruppen for **Generation2030** i Reykjavik i foråret 2019.

Der råder særlige forhold i Vestnorden, og derfor lægges der vægt på et samarbejde med Grønland og Færøerne om formandskabsprogrammets gennemførelse. Formandskabet agter at lancere Nordisk Ministerråds udviklingsstrategi for det nordatlantiske område, **NAUST**, som dækker Færøerne, Grønland, Island og Kystnorge, og som forventes at blive godkendt i begyndelsen af 2019.

Nordens dag, den 23. marts, kan udnyttes endnu bedre til at synliggøre det nordiske samarbejde blandt befolkningerne og støtte op om Nordisk Ministerråds informationskampagne om fordelene ved det nordiske samarbejde.

I april 2019 finder en stor international konference om **arbejdets fremtid** sted i Island. Der er tale om en afslutningskonference for Nordisk Ministerråds projekt af samme navn, som handler om udfordringer forbundet med den fjerde industrielle revolution, herunder lige-

stilling på arbejdsmarkedet. Konferencen afholdes også i anledning af ILO's 100 års jubilæum.

I marts 2019 afholdes en nordisk konference om **psykisk sundhed** og i maj en konference om forbindelsen mellem **fattigdom, social status og folkesundhed**. Begge konferencer finder sted i Reykjavik og arrangeres af velfærdsministeriet i Island i samarbejde med de øvrige nordiske lande og interessenter.

Islands formandskab vil lægge vægt på at iværksætte og sikre gennemførelsen af de forslag, der er udarbejdet om det fremtidige nordiske samarbejde på områderne for velfærd, og miljø, om et forbedret innovationsmiljø i erhvervslivet og om øget mobilitet internt i Norden. Dette vil ske i form af møder og arrangementer i Island og andre steder i Norden.

UNGE I NORDEN

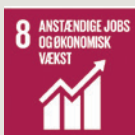

Delmål 4.7

4.7 Inden 2030 skal alle elever have tilegnet sig den viden og de færdigheder, som er nødvendig for at fremme bæredygtig udvikling, herunder bl.a. gennem undervisning i bæredygtig udvikling og bæredygtig livsstil, menneskerettigheder, ligestilling mellem kønnene, fremme af en fredelig og ikkevoldelig kultur, globalt medborgerskab samt anerkendelse af kulturel mangfoldighed og af kulturens bidrag til bæredygtig udvikling.

BÆREDYGTIG TURISME I NORD

Delmål 8.9

8.9 Inden 2030 skal der udformes og gennemføres politikker, der fremmer bæredygtig turisme, som skaber arbejdspladser og fremmer lokale kultur og produkter.

HAVET – BLÅ VÆKST I NORD

Delmål 14.1

14.1 Inden 2025 skal alle former for havforurening forhindres og væsentligt reduceres, især forurening forårsaget af landbaserede aktiviteter, herunder havaffald og forurening med næringsstoffer.

GENERATION 2030

Delmål 12.2

12.2 Inden 2030 skal der opnås en bæredygtig forvaltning og effektiv udnyttelse af naturressourcer.

Delmål 12.5

12.5 Inden 2030 skal affaldsgenereringen væsentligt reduceres gennem forebyggelse, reduktion, genvinding og genbrug.

Delmål 12.8

12.8 Inden 2030 skal det sikres, at mennesker alle steder, har den relevante information og viden om bæredygtig udvikling og livsstil i harmoni med naturen.

Delmål 12.B

12.B Der skal udvikles og indføres værktøjer til at overvåge indvirkningerne af bæredygtig udvikling på bæredygtig turisme, der skaber arbejdspladser og fremmer lokal kultur og lokale produkter.

Nordisk Ministerråd
Nordens Hus
Ved Stranden 18
DK-1061 København K
www.norden.org

ISLANDS FORMANDSKAB 2019

Ungdommen, bæredygtig turisme og havmiljøet er de prioriterede områder under Islands formandskab i Nordisk Ministerråd 2019. Nordiske prioriteringer af ligestilling, digitalisering, bæredygtig udvikling samt FN's verdensmål integreres i formandskabsprojekterne.

Overskriften for Islands formandskab henviser til venskabet mellem de nordiske lande, som blandt andet kommer til udtryk i mobilitet og et stærkt internt samarbejde. Genvejene rækker også ud i verden, hvor de nordiske lande profilerer sig sammen, og bidrager til det internationale samarbejde for fred, sikkerhed og miljøbeskyttelse. Fremtidens genveje ligger i den digitale verden.

Respekten for demokratiets spilleregler og retsstaten er dybt forankret i Norden. Vi er fast besluttet på at fortsætte som fredelige og mangfoldige velfærdssamfund, hvor kultur og uddannelse blomstrer, og hvor alle har ret til at udfolde sig. Samfund, hvor innovation sker til gavn for naturen, beskæftigelsen og en stærk økonomi.

Nordisk samarbejde har vist, at det er bedre at bygge broer end mure. Der er intet gammeldags over hverken samarbejde, venskab eller respekt. Nordens grundværdier er lige så vigtige som før.

ANP 2018:826
ISBN 978-92-893-5859-0 (PRINT)
ISBN 978-92-893-5860-6 (PDF)
ISBN 978-92-893-5861-3 (EPUB)